



УТВЪРДИЛ:

/ Лиляна Велкова /

## ПРОГРАМА

### **ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА**

**в СУ " Св. Паисий Хилендарски" с. Микрево, общ. Струмьяни,  
обл. Благоевград през учебната 2019/2020 година**

Училищната програма е разработена въз основа на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства – утвърдена от министъра на образованието, младежта и науката и потребността от дейности и мерки в училището с учениците от етническото малцинство. Използвани са следните източници:

1. Стратегия за развитие на училището за периода 2016-2020 година.
2. Годишният план на училището за учебната 2019-2020 година.
3. Стратегия на Европейския съюз "Европа 2020".
4. Национална програма за развитие "България 2020".
5. Национална стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства 2015-2020 година.
6. Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността 2014-2020 година.
7. Национална стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013-2020 година.
8. Конвенция на ООН за правата на детето.
9. Закон за закрила на детето.

Процесът на интеграция чрез образование дава възможност на учениците от различни етнически групи да получат необходимата подготовка, гарантираща им пълноценно участие и реализация във всички сфери на живота в условията на пазарна икономика. Осигуряването на качествено и широко достъпно образование на всички деца в Република България е държавна задача, за осъществяването на която е необходимо да бъдат обединени усилията на Общината и всички институции.

От данните за училището става ясно, че повечето ученици са от ромски произход и има паралелки с ученици само от ромски произход, като тенденцията е към непрекъснато повишаване броя на учениците от ромската общност.

В училището съществуват дълбоки традиции за получаване на качествено образование, благодарение на квалифицирания педагогически персонал.

Осъществява се добро взаимодействие между училището и детската градина и вече трета година в училището имаме подготвителна група деца, които не са посещавали детската градина и са от ромската етническа общност, с цел обхващането им в първи клас, работим с отдел "Закрила на детето" към Дирекция „Социално подпомагане“.

Програмата има за цел да преодолее изолираността на ромите живеещи в отделения квартал на селото в българското общество и подобри качеството на образование на ромските ученици, обучаващи се в смесени паралелки с останалите. Програмата цели създаването на добра среда и възможност за съвместни инициативи между децата с различен етнически произход, разширяване познанията на учениците и възпитанието им в дух на етнокултура, толерантност и уважение към различния човек.

СУ „Св. Паисий Хилендарски“ с. Микрево участва миналата учебна 2018/2019 г. в проект "Подкрепа за успех" с ученици в задължителна училищна възраст и за повишаване резултатите от обучението по проекта. Иновативна интерпретация на предлагания модел чрез едновременно въздействие между две групи ученици приемачи и приемани с цел форматиране на нов модел за интеграционно подпомагане; повишаване езиковата компетентност на учениците от ромски произход/приемна група/, които не владеят на необходимото ниво български език и повишаване на познавателната им мотивация; формиране на положително отношение и нагласи на учениците/приемаща група/ към различните в етнокултурно отношение техни съученици, чрез запознаване с етно-културното наследство, обичаи и традиции на ромите.

Училището взе участие миналата година в проект на Регионално управление на образованието – Благоевград, „Межкултурни умения за лична ефективност, толерантност и инициативност“, приоритет 2: Развиване на дейности, гарантиращи равния достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства, включително и за преодоляване на сегрегацията и вторичната сегрегация на децата и учениците от етническите малцинства. Проектът се финансира от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. Дейностите се реализираха

на територията на гр. Благоевград, гр. Петрич, с. Микрево и с. Крупник. Целевата група обхващаше: — 120 ученици от: IV ОУ "Христо Смирненски" — гр. Петрич, СУ "Св. Паисий Хилендарски" — с. Микрево и СУ "Св. св. Кирил и Методий" — с. Крупник. Целта на проекта бе да се създадат условия за социална реализация на ученици от етническите малцинства чрез подобряване на възможностите им за равен достъп до образование и обучение, повишаване на мотивацията им, както и повишаване на капацитета на учителите за работа с лица от малцинствени групи.

През училището са минали хиляди ромски деца, а много от тях завършили и средното си образование при нас. В момента в училището ни се обучават общо 360 ученици от подготвителна група до десети клас, от които 299 са роми. Броят на учениците по класове е следния:

Подготвителна група — 14 ученици, от тях всички са роми

Първи клас — две паралелки - 42 ученици, от тях 39 са роми

Втори клас — две паралелки - 42 ученици, от тях 28 роми

Трети клас - две паралелки - 35 ученици, от тях 32 роми

Четвърти клас - две паралелки - 40 ученици, от тях 34 роми

Пети клас - три паралелки - 52 ученици, от тях 46 роми

Шести клас - две паралелки - 39 ученици, от тях 30 роми

Седми клас - две паралелки — 34 ученици, от тях 29 роми

Осми клас - една паралелка — 15 ученици, от тях 15 роми

Девети клас — една паралелка - 19 ученици, от тях 19 роми

Десети клас — една паралелка — 13 ученици, от тях 10 роми

Единадесети клас — една паралелка — 12 ученици, от тях 12 роми

Общо ромчетата от ПГ до IV клас са 147 деца и ученици, от V-XI клас -161 ученици.

Процентът на ромите от ПГ до четвърти клас е 85 %, а от пети до единадесети клас е 87 %, което показва съществено увеличение в броя на учащите се роми в средния и горен курс. От по-горе изложените данни се вижда, че в процентното съотношение между учениците от български произход и учениците от етническите малцинства е сравнително голям и тенденцията е към неговото повишаване, много голям брой са учениците от ромската етническа общност.

Много сериозен е проблемът и със задържането на учениците, тъй като същите нямат изградени навици за редовно присъствие, лична хигиена и не разполагат с възможности за набавяне на дрехи и учебни тетрадки.

За осъществяване на качествен образователно-възпитателен процес е необходима и модерна и съвременна материално - техническа база и квалифициран педагогически персонал.

Училищната сграда се състои от три етажа и разполага с 18 класни стаи, и един компютърни кабинета. На приземния етаж на училището се намира стая за занимания по интереси използвана също така за кабинет на педагогическия съветник и ресурсен учител. Четири от стаите в сградата се използват за административни нужди, има една учителска стая, един медицински кабинет, както и училищен стол за изхранване на учениците.

Общата численост на персонала е 53 души, от които 12,5 непедагогически и 40,5 педагогически. По –голяма част от педагогическия персонал са преминали курсове за подготовка за работа в мултикултурна и мултиетническа среда, а 8 от тях и обучение по андрагогика. Темата за проблемите, свързани с обучението на ученици билингви присъства в плановете на методическите обединения.

Училището ни има много добри изградени традиции при честването на официалните национални празници, в които се включват и участия от ромските ученици.

### **Проблеми**

Програмата е разработена за разрешаване на съществуващи проблеми, много опасни за обществото, свързани с ниска степен на ограмотяване на ромите и отпадащите през годините ученици - деца от малцинствен произход. Семействата на същите живеят на границата и под социалния минимум ( безработни родители и издържащи се от социални помощи ) без възможности да закупят на децата дрехи и учебни помагала. Всичко това ги лишава от социална реализация и интеграция в обществото. Децата посещаващи училище са слабо мотивирани за редовно посещение на учебните занятия, имат проблеми с овладяването на българския език и учебния материал като цяло. Съществуват проблеми при същите и в контакта им с връстниците. Друг съществен проблем е постоянната промяна на местоживеенето на семействата от ромската общност, както разделени родители, заминали за чужбина родители и изоставени без надзор деца и деца с предоставени права на единия родител.

## **Основна цел**

СУ „ Св. Паисий Хилендарски” с. Микрево да гарантира осъществяване на процеса на интеграция на децата и учениците от ромски произход, като е необходимо обединяване на усилията на учители, родители и обществени организации за решаването на проблемите с интегрирането на ромските деца в училищния и извънучилищния живот.

## **Специфични цели**

1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства.
2. Интегриране и адаптиране на децата от ромски произход в етническо смесено учебно заведение.
3. Създаване на подкрепяща и привлекателна среда в училището.
4. Превръщане на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие на подрастващите и за създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство и формиране на подходящ социално-психологически климат, който благоприятства реализацията на Програмата.

## **Ценности и ръководни принципи на програмата**

Ценностите и ръководните принципи на демократичното общество и по-специално принципът за равенството и на дискриминацията, както и международните стандарти в областта на правата на човека, закрилата на децата и защитата на малцинствата, са в основата на настоящата програма.

1. Принципът за осигуряване на равен достъп до качествено образование.
2. Интеграцията е процес, който ангажира цялата училищна общност в неговото осъществяване.
3. Утвърждаване в училище на атмосфера за межкултурно опознаване, сътрудничество и сближаване.
4. Подобряване на социално- психологическия климат в извънучилищна среда по отношение образованието на децата и учениците от ромски произход.
5. Активността на малцинствените общности – родители, специалисти, общественици, ученици и младежи е от ключово значение за осъществяване на интеграционния процес.

## **Основните цели и специфичните цели на програмата ще се реализират чрез работа по следните направления:**

1. Повишаване ефективността на училищната мрежа – обхващане и задържане в училище на всички деца от малцинствен произход, подлежащи на задължително обучение.
2. Сътрудничество на училището и другите институции в общината имащи отношение към образованието в борбата срещу слабите резултати и преодоляване на негативите от билингвизма
4. Обхващане и задържане на учениците от уязвимите групи в допълнително обучение по български език и литература и математика.
3. Включване на децата и учениците от етническите малцинства в извънкласни и извънучилищни форми на обучение.
4. Подпомагане на социално слаби деца и ученици, включително с учебници, учебни помагала и учебни пособия.
5. Включване на Общината и граждански организации при разработването, провеждането и контрола на образователно-интеграционни програми.
6. Стимулиране на дейности насочени към етнографски проучвания на малцинствените групи и провеждане на типични ромски обичаи, отбелязване на празници свързани с културата и бита на ромите.

### **Период и действие на Програмата**

Срокът за изпълнение на целите на Програмата е за една учебна година – 2019/2020г. и документът е отворен и подлежи на промени и актуализации.

1. Включване на учениците в извънкласни дейности в заниманията по интереси и в групи за допълнително обучение по БЕЛ и математика и участие в проект „Подкрепа за успех”: Развиване на дейности, гарантиращи равния достъп до качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства, включително и за преодоляване на сегрегацията и вторичната сегрегация на децата и учениците от етническите малцинства”, целящо създаване на ефикасен модел за възпитаване на етническа толерантност, уважение, приятелство и солидарност сред учениците от всички етноси, както и привличане и задържане на ромските ученици в училище.
2. Да се повиши интереса и да се подпомогне желанието на ромските ученици за напредък в различни области на познанието, чрез включването им в извънкласната и извънучилищна дейност на училището, лектории и беседи.

3. Ромските учениците да придобият знания и умения за работа в екип.
4. Оползотворяване на свободното време на учениците, чрез културно наситени познавателни и развиващи дейности – здравословен начин на живот, превенция срещу ранните бракове и ранната бременост.
5. Да се даде възможност на учениците да открият, изявят и развият своите заложби, таланти и дарования.
6. Взаимно опознаване на историята, културата, бита, религията, традициите и обичаите на ромите.
7. Търсене на допирни точки между ромския и български фолклор.
8. Събиране на ромски песни и различни празнични обичаи.
9. Запознаване на ромските и българските ученици с ромската култура, история и фолклор.
10. Подобряване на междуетническия и междукултурен диалог чрез формиране на умения за работа по определени проблеми на учениците от първи до единадесети клас.
11. Противодействие срещу проявите на расизъм и дискриминация в училище.
12. Създаване на предпоставки за преодоляване на предразсъдъците срещу ромите от страна на другите етноси.
13. Пресъздаване на традиции и обичаи с цел изграждане у учениците на нравствени и естетически ценности.
14. Ангажираност и пряко включване на родителите в учебния процес.
15. Провокиране на положителни емоции и формиране на ценности.
16. Използване на интерактивни методи, множество забавни игри, извънкласни дейности.
17. Провеждане на родителски срещи в училището с родители на ромски ученици с цел разясняване на необходимостта от задължително училищно обучение.
18. Включване на родители от ромски произход в Общественият съвет на училището.
19. Включване на учители в квалификационни курсове за работа с мултиетнически класове и междукултурно разбирателство.
20. Педагогическият съветник в училището да осъществява специализирана дейност за улесняване на взаимната адаптация на ромските и другите ученици към образователната среда.
21. В училището да се провежда допълнителна индивидуална и групова работа за по-добра мотивация за образование, както на изостанали, така и талантиливи ученици от ромски произход, които да продължат образованието си в средни и висши учебни заведения.

22. При организиране на спортни и културни празници, активно да участват и ученици от ромски произход.

23. Оказване на взаимна помощ и подкрепа в дейността на училището: отдел "Закрила на детето" към Дирекция "Социално подпомагане", МКБППМН към община Струмяни и УКБППМН към училището и Екипа за обхват и задържане на учениците, в процеса на интеграция на децата и учениците от ромската етническа общност.

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогически съвет с Протокол № 2 от 04.10.2019 година.